

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 18/11/2025

Sayı : 751

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda Değişiklik yapılmasına ilişkin Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 19.06.2025

Av. Halil ÖZTÜRK
Kırıkkale Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 20-11-2025	Esas No: 2/3376

1738249

18 Kasım 2025

13 Kasım 2025

1738249

GENEL GEREKÇE

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Kanun yararına temyiz" başlıklı 51. maddesinin mevcut hükümlerine göre, kanun yararına temyiz incelemesi sonucunda verilen bozma kararının sonuçlarını ortadan kaldırmamaktadır. Taraflar bakımından, bozma kararı ile yürürlükteki hukuk kurallarına aykırı bulunan kararın hukuki sonuçlarına etkili olmaması adalete aykırı sonuçların doğmasına, Kanun yararına temyiz müessesesinin hukukun uygulanmasında birliğin sağlanması amacının zedelenmesine, sonuç itibarıyla Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruların artışına neden olabilmektedir.

Örneğin; yargı mercilerinin aynı nitelikteki uyuşmazlıklarda farklı sonuçlara ulaşarak farklı kararlar vermesi ve bu davalarda verilen kararların temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmesi durumunda, diğer davada aleyhine karar verilen tarafın kanun yararına temyiz istemi yerinde görülerek kararın verilmesinden kısa bir süre sonra karar bozulsa dahi, bu davacının hakkının yerine getirilmesi söz konusu olamayacak ve davacının adil yargılanma hakkının ihlali söz konusu olabilecektir. Anayasa Mahkemesince verilen bir kararda hukuk sisteminde aynı maddi olaya ilişkin olarak farklı kararlar verilmesinin yargılamanın hakkaniyetinin zedelenmesi ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

Benzer şekilde usul hükümlerinin kararı etkileyecek şekilde hatalı uygulanmasına bağlı olarak ilk inceleme üzerine davanın reddine karar verilmiş olması ve bu kararın temyiz incelenmesinden geçmeden kesinleşmiş olması halinde davacının mahkemeye erişim hakkı engellenmiş olacaktır.

Bireyler arasındaki uyuşmazlıklarda yapılan yargılamada uygulanan Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile vatandaş ile idare arasında meydana gelen uyuşmazlıklarla ilgili yapılan yargılamada uygulanan İdari Yargılama Usulü Kanunu yargılama tekniği yönünden tamamen birbirinden farklıdır. Hukuk usulüne göre yargılama, tamamen tarafların ileri sürdüğü iddia ve delillere bağlı olarak yapılırken idari yargılama usulünde ise re'sen yargılama ilkesi geçerlidir (2577 sayılı Kanun 20. madde). Bu itibarla İdari Yargılama Usulü re'sen yargılama ilkesi yönünden Ceza Yargılaması Usulü ile benzeşmektedir. Bu sebeptendir ki kanun yararına temyiz konusunun, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 309 ve 310. maddeleriyle düzenlenen kanun yararına bozma ile kıyaslanarak düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Ceza yargılamasında olduğu gibi idari yargılamada da kararların sonuçları, kamu düzenini ilgilendirmektedir.

Kanun yararına temyiz yoluna başvurulması sonucu verilen kararın hukuki sonuç doğurmasının kabul edilmesi halinde, hem Anayasa Mahkemesine yapılacak bireysel başvuruların sayısı azalabilecek hem de Danıştay'ın içtihat mahkemesi olma rolünün güçlendirilmesi hedefinin gerçekleştirilmesine katkı sağlanmış olacaktır. Bu sebeple madde başlığının "Kanun yararına temyiz" yerine "Kanun yararına bozma" şeklinde değiştirilmesi daha doğru olacaktır.

İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 - 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesinin "Kanun yararına temyiz" başlığı "Kanun yararına bozma" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2 - 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler, kesinleşmiş kararın öğrenilmesinden altmış gün içinde ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından bir defaya mahsus olmak üzere kanun yararına temyiz olunabilir."

MADDE 3 - 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde, karar kanun yararına bozulur. İlgili dava daireleri veya dava daireleri kurulunca; işin esası hakkında yeniden karar verilir. Ancak, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyiz isteğinin haklı bulunduğu hallerde, karar bozulmakla beraber dosya merciine geri gönderilir. Kanun yararına temyiz üzerine verilen kararlar kesindir."

MADDE 4 - 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Bozma kararının bir örneği ilgili" ifadesinden sonra "merci ile" ifadesi eklenmiştir.

MADDE 5 - 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Geçici Madde 12 – Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce verilen veya kesinleşmiş merci kararları hakkında 2577 sayılı Kanunun 51'nci maddesinin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükümleri uygulanır.

MADDE 6 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.